

SEKRETESS & TYSTNADSPLIKT FÖR GODE MÄN

Ingen tystnadsplikt

En god man eller förvaltare (ställföreträdare) hanterar många känsliga uppgifter som rör huvudmannen. Det kan till exempel röra uppgifter om huvudmannens hälsa (läkarintyg, journalanteckningar, utredningar av olika slag) och ekonomi. Det är en vanlig missuppfattning att ställföreträdare omfattas av sekretesslagstiftningen på samma sätt som till exempel överförmyndaren. Så är inte fallet. En ställföreträdare är nämligen inte anställd av överförmyndaren utan har ett personligt uppdrag. Eftersom ställföreträdaren inte är anställd av stat eller kommun har man inte heller någon formell tystnadsplikt. Hur ställföreträdaren hanterar känsliga uppgifter är i stället en lämplighets- fråga och ska bedömas utifrån vad uppdraget kräver. Hur en ställföreträdare bör hantera känsliga uppgifter gentemot myndigheter, företag och andra juridiska personer

Allmänt gäller att en ställföreträdare har rätt att avslöja känsliga uppgifter för utomstående när det är nödvändigt för att kunna sköta sitt uppdrag. Till exempel kan det vara nödvändigt att informera boendepersonal eller Försäkringskassan om vilken sjukdom eller diagnos en huvudman har. Det kan självfallet också vara nödvändigt att avslöja vilken ekonomi huvudmannen har i samband med att man ansöker om någon form av ersättning/bidrag.

Hur en ställföreträdare bör hantera känsliga uppgifter gentemot huvudmannens anhöriga

Det finns ingen generell informationsskyldighet gentemot anhöriga. Vilken information som bör lämnas ut till anhöriga får avgöras från fall till fall. Om ställföreträdaren bedömer att den anhörige kan vara till hjälp i uppdraget kan det många gånger vara bra att den anhörige också får del av information (även sådan som kan betecknas som känslig) som ställföreträdaren anser vara viktig. Nära anhöriga (huvudmannens make, sambo, föräldrar, syskon och barn) har rätt att ta del av de handlingar som förvaras i överförmyndarens akt. I vissa fall (till exempel om den anhörige är mycket krävande och begär att få full insyn i uppdraget) kan det vara klokt att ställföreträdaren hänvisar den anhörige till överförmyndaren.

Skyldighet att samråda med huvudmannens make eller sambo

I föräldrabalken (12 kap 7 §) finns en bestämmelse som säger att en god man och förvaltare ska "höra" huvudmannens make eller sambo i "viktiga frågor". Huvudmannens make eller sambo har ingen bestämmanderätt när det kommer till hur uppdraget ska utföras, utan det handlar här om att make eller sambo ska få möjlighet att lämna synpunkter. För att maken eller sambon ska kunna göra det kan det ibland krävas att han eller hon först får del av känsliga uppgifter. Exempel på "viktig fråga": ställföreträdaren har för avsikt att ansöka om ett annat boende för huvudmannen. Observera att denna bestämmelse inte omfattar huvudmannens föräldrar, barn eller syskon. Be att få ta del av läkarintyg I överförmyndarens akt finns i princip alltid ett läkarintyg. Intyget skickas inte automatiskt till ställföreträdaren utan det måste man be att få del av. Överförmyndaren ska då göra en sekretessprövning, vilken nästan alltid resulterar i att ställföreträdaren får del av intyget (eftersom det behövs för att ställföreträdaren ska kunna sköta sitt uppdrag). Intyget kan till exempel behöva användas om en god man vill kontakta någon som huvudmannen ingått avtal med och vill hävda att avtalet är ogiltigt på grund av huvudmannens hälsotillstånd.